

Sammenligning med Lærerne ved Seminarierne, have de jo samme Lønning som Adjunkterne, men maa undervise 6 Timer daglig, altsaa 36 Timer ugentlig, og her er ikke foreslaaet nogen Lønningsforbedring for dem. Jeg tror, der kunde snarere være Grund til det for dem end for Latinskolelærernes Vedkommende.

Korsgaard: Jeg skal ikke fordybe mig i disse Lønningsdetaller, som den ærede sidste Taler kom ind paa, men hellere tage fat, hvor de to foregaaende ærede Talere slap. Dog kan jeg ikke sige, at det egentlig er en Fortsættelse af de to ærede Taleres Udvikling, jeg kommer til. Det forekommer mig, at begge de to ærede Talere, hvortil jeg sigter, noget skøde forbi det Maal, der her er Tale om. De holdt begge to meget smukke Taler om Lærergerningens Betydning. Jeg tænker ikke, der er væsentlig Uenighed derom. Hvis det drejede sig om ved dette Lovforslag at yde en Anerkendelse af Lærergerningens Betydning i Almindelighed, tænker jeg, at vi alle gerne spændte disse Fantasivinger paa, som det ærede Medlem fra Aarhus Amts 2den Valgkreds (Pöngel) plejer at flyve saa højt paa. Selv om han bevægede sig i noget høje Udtryk derom, vil jeg hovedsagelig give ham Ret. Jeg vil erkende, at der er et meningsløst Misforhold mellem Ordningen af Lærergerningen i Statens Tjeneste og anden Stats-tjeneste. For saa vidt er jeg enig med det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds og det ærede Medlem fra Besterbro (Trier). Men det er ikke det, der er Spørgsmaal om her; det, der er Spørgsmaal om her, er, hvorvidt vi skulle udbedre og støtte den lærde Skolebygning, om vi skulle gøre det ved en delvis Reform deraf, i alt Fald hvad den økonomiske Side af Sagen angaar. Og saa komme vi til Spørgsmaalet om denne Skoles Betydning i og for sig, om den lærde Skole, saaledes som vi have den nu, er af den Betydning, ikke alene for Udviklingen i Almindelighed, men ogsaa for den højeste Uddannelse, hvorom det ærede Medlem fra Aarhus (Pöngel) talte, at den fortjener et saa stort Offer, som her nu forlanges. Saa vidt jeg har regnet ud, er der nu Tale om en Forøgelse af henvend 20 pCt., og det var værd at overveje, om denne Institution er af en saadan Art, at den fortjener en saadan Udvikling. I saa Henseende maa jeg sige, at jeg er i diametral Modsetning til de ærede Medlemmer, der talte saa varmt for Sagen. Den lærde Skole har jo en dobbelt Opgave at løse.

For det første skal den være en For-skole eller Jordannelse for den egentlige Embedsskole ved Universitetet, og for det andet skal den være vel det højeste Udtryk for Almindannelsen og for den bedst mulige Skoleundervisning, og det er altsaa fra de to Synspunkter, man maa se den lærde Skole. Hvad det første angaar, den lærde Skoles Betydning som Jordannelse for Embedsmænd, saa forekommer det mig, at vi nu ere ved det Tidspunkt, hvor man i alt væsentligt kunde undvære Staten paa det Punkt. De private Latinskoler ere jo i de sidste 10 Aar eller omtrent i det Tidsrum voksede saa stærkt op, at saavidt jeg kender Tallet paa de Studenter, som blive uddannede hvert Aar, kunne de private Skoler meget godt magte denne Uddannelse. Og naar Staten kan saa en saadan Jordannelse besørget uden at koste noget derpaa, veed jeg ikke, hvorfor Staten vil udgive 3—400,000 Kr. i den Anledning. Derksom man vil sige, at man ikke kan overlade det til den private Industri, fordi Staten har Interesse i, at denne Jordannelse holdes paa et passende Niveau, vil jeg dertil svare, at man ikke fuldstændig behøver at ophæve Latinskolerne; for Niveauets Skyld kunde man beholde et Par Normal-skoler, f. Eks. Metropolitan-skolen her i Byen og maaste et Par enkelte Skoler i Provinserne, for at Staten derigennem kunde fastholde dette Maal, som Latinskolerne fremdeles skulle have. Men forøvrigt kunde man overlade det til privat Virksomhed, der, saavidt jeg kan skønne, arbejder udmærket godt her hjemme, i hvert Tilfælde her i Byen, altsaa overlade den at besørge det nødvendige. For saa vidt angaar den Side af Sagen, at de lærde Skoler ere en For-skole for Embedsmændene, forekommer det mig da ikke, at der er Anledning til at forøge disse Udgifter saa meget, som der her er Tale om. Efter de Oplysninger, som findes til Lovforslaget, ville Lønningerne for de lærde Skoler den 1ste April 1891 være 375,000 Kr., men efter dette Lovforslag ville de, naar de blive udregnede til samme Tidspunkt, blive 66,000 Kr. højere. Der er altsaa Tale om at drive denne Udgift op til langt over 400,000 Kr., henimod $\frac{1}{2}$ Mill. Hvis jeg har Ret i den Betragtning, at den private Skolevirksomhed med et Par Normal-skoler fra Statens Side kunde besørge denne Opgave løst, saa ser jeg ingen Grund til, at Staten skulle fastholde en Udgift af 3—400,000 Kr.; end mindre ser jeg, der er nogen Grund til at forøge denne Udgift saa væsentlig, som der her er Tale om. Det var den ene Side af Sagen.